

ค่าขายหุ้นกู้	583,300	บาท
บวก ดอกเบี้ยค้างจ่าย $500,000 \times \frac{18}{100} \times \frac{2}{12}$ (1 มิ.ย.-1 ส.ค.)	15,000	บาท
∴ ได้รับเงินรวม	<u>598,300</u>	บาท

บริษัทจะบันทึกบัญชีดังนี้

2528 ส.ค.1	เงินสด	598,300	
	หุ้นกู้		500,000
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้		83,300
	ดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย		15,000
	ขายหุ้นกู้ 500,000 บาท ได้ในราคา 583,300 บาท บวกดอกเบี้ยค่าหุ้นค้างชำระ 18% สำหรับระยะเวลาที่ ผ่านมาคือ 1 มิ.ย.- 1 ส.ค.		

หลังจากบันทึกรายการดังกล่าว งบดุล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2528 ของบริษัทจะแสดง
ดังนี้

หนี้สินระยะยาว

หุ้นกู้ 18% ครบกำหนด 1 มิถุนายน 2548		
จดทะเบียน 1,000,000 บาท ออกจำหน่าย	500,000	
บวก ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	<u>83,300</u>	583,300

ในแต่ละปีบริษัทจะต้องตัดจำหน่ายส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้นี้ออกไปเข้าบัญชีดอกเบี้ยจ่าย
ซึ่งจะมีผลทำให้บัญชีดอกเบี้ยจ่าย แสดงยอดค่าใช้จ่ายประจำปีแท้จริงต่ำกว่าจำนวนค่าดอกเบี้ย
ที่บริษัทได้จ่ายไปจริงแต่ละปี

สมมติว่าบริษัทตัดจำหน่ายส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ ตามอัตราเส้นตรง จำนวนส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ 83,300 บาท บริษัทจะต้องตัดภายในเวลานับตั้งแต่วันจำหน่ายหุ้น (1 สิงหาคม 2528) จนถึงวันครบกำหนด (1 มิถุนายน 2548) คือ 238 เดือน บริษัทต้องตัดจำหน่ายเดือนละ 350 บาท ($83,300 \div 238$)

ดังนั้น ถ้าบริษัทมีรอบระยะเวลาบัญชีประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2528 บริษัทจะบันทึกรายการเกี่ยวกับการตัดส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ ดังนี้

2528 ธ.ค.31	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ ดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย ตัดจำหน่ายส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ประจำปี 2528 เป็นระยะเวลา 5 เดือน (1 ส.ค.28-31 ธ.ค.28.) $= 83,300 \times \frac{5}{238} = 1,750$	1,750	
			1,750

การขายหุ้นผ่านนายหน้า (Underwriter)

ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น อาจรับเป็นผู้จำหน่ายหุ้นกู้ในตลาดเช่นเดียวกับการจำหน่ายหุ้นทุน ในกรณีนี้บริษัทจะมอบใบหุ้นทั้งหมดในราคาที่กำหนดขึ้น เช่น 108 บาท นายหน้าก็จะนำไปจำหน่ายแก่ประชาชนในอัตราที่สูงกว่าเล็กน้อย เช่น 109 บาท และโดยปกตินายหน้าจะเป็นผู้รับประกันการขายหุ้นทั้งหมดได้ด้วย การตกลงดังกล่าวมีผลทำให้บริษัทจะได้รับเงินจำนวนทั้งสิ้นตามที่ตกลงไว้ในวันที่กำหนด การคำนวณราคาขายหุ้นว่าขายสูงหรือต่ำกว่ามูลค่าจึงให้คำนวณจากจำนวนเงินตามที่ได้รับสุทธิมาจากนายหน้า ไม่ใช่ตามราคาที่ประชาชนจ่ายเงินซื้อหุ้นกู้

ตัวอย่าง สมมติว่าบริษัทออกหุ้นกู้ 14% จำนวน 10,000,000 บาท และได้ขายแก่ประชาชน โดยผ่านทางนายหน้าในราคาหุ้นละ 1,090 บาท หรือจำนวนรวมทั้งสิ้น 10,900,000 บาท นายหน้าตกลงว่าจะหักค่านายหน้าไว้หุ้นละ 10 บาท

ในการนี้บริษัทจะได้รับเงินจากนายหน้า 10,800,000 บาท ดังนั้นจะต้องถือว่าบริษัท
จำหน่ายหุ้นได้สูงกว่ามูลค่าหุ้นละ 800,000 บาท จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต เงินสด	10,800,000
เครดิต หุ้นกู้	10,000,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	800,000

ทุนสะสมสงฆ์ใช้หุ้นกู้ (Bond Sinking Fund)

เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้สนใจซื้อหุ้นกู้ชนิดไม่มีหลักประกัน (Debenture bonds) บริษัท
อาจตกลงและแถลงข้อตกลงไว้ในสัญญาการกู้ว่าบริษัทจะตั้งกองทุนสะสมไว้สำหรับไถ่ถอนหุ้นกู้
เมื่อครบกำหนด กองทุนสะสม “Sinking Fund” นี้คือจำนวนเงินที่บริษัทกันออกต่างหากจากทรัพย์สิน
ของบริษัท โดยกันออกมาเป็นประจำทุกงวด งวดละเท่า ๆ กัน ตลอดระยะเวลาที่บริษัทยังมี
หนี้หุ้นกู้อยู่ และเพื่อให้เกิดผลประโยชน์จากจำนวนเงินที่กันออกมานี้บริษัทก็จะนำไปฝากไว้กับ
สถาบันการเงิน ซื้อพันธบัตร หรือลงทุนอื่น ๆ ที่ไม่เสี่ยงและได้ผลตอบแทนแน่นอน เพื่อที่จะนำ
ดอกผลจากการลงทุนนั้นมาทบเข้าในเงินกองทุนนี้

บริษัทจะคำนวณจำนวนเงินที่กันออกมาเข้าเป็นกองทุนในแต่ละงวด เมื่อรวมกับผล
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเงินไปลงทุนแล้ว จะมีจำนวนใกล้เคียงหรือพอดีกับจำนวนเงินที่จะ
ไถ่ถอนหุ้นกู้เมื่อครบกำหนด

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับทุนสะสม

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับทุนสะสมจะเป็นไปตามลำดับขั้นดังนี้

1. กันเงินสดสมทบเป็นทุนสะสมทุกปี ซึ่งจะบันทึกบัญชีโดยโอนเงินสดออกจากบัญชี
เงินสดไปเข้าบัญชี “เงินสด-ทุนสะสม” (Sinking Fund-Cash)
2. นำเงินสดในกองทุนสะสมไปซื้อหลักทรัพย์เพื่อหาผลประโยชน์ หลักทรัพย์ที่บริษัท
ซื้อมาโดยใช้เงินกองทุนสะสมนี้จะนำไปเข้าบัญชี “เงินลงทุน-ทุนสะสม” (Sinking
Fund Investments)
3. นำเงินผลประโยชน์ที่ได้รับจากการถือหลักทรัพย์ตามข้อสองมาเพิ่มทุนสะสม
4. ขายหลักทรัพย์ทุนสะสม และ
5. นำเงินสด-ทุนสะสมไปไถ่ถอนหุ้นกู้

ตัวอย่าง บริษัทออกหุ้นกู้ 100,000 บาท อายุ 10 ปี หุ้นกู้ลงวันที่ 1 มกราคม 25..... โดยมีข้อตกลงในสัญญาการออกหุ้นว่า บริษัทจะจัดให้มีกองทุนสะสมเพื่อการไถ่ถอนหุ้นกู้ขึ้น โดยจะมีการเก็บเงินเข้ากองทุนเท่า ๆ กันทุกปีจนครบ 10 ปี บริษัทคาดว่าเงินกองทุนนี้สามารถนำไปลงทุนได้ผลประโยชน์ประมาณ 8% ต่อปี

จากการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์แล้วปรากฏว่าบริษัทจะต้องฝากเงินสดเข้าเป็นเงินกองทุนปีละ 6,903 บาท และเมื่อรวมกับเงินผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเงินกองทุนไปลงทุนแล้ว จึงมีเงินครบ 100,000 บาทพอดี

การบันทึกบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนสะสมจะเป็นดังนี้

1. การนำเงินเข้ากองทุน เมื่อบริษัทฝากเงินเข้าเป็นเงินกองทุนทุก ๆ ปี เป็นเวลา 10 ปี จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต เงินสด-ทุนสะสม (Sinking Fund-Cash)	6,903	
เครดิต เงิน สด		6,903

2. การนำเงินลงทุนไปซื้อหลักทรัพย์ เมื่อนำเงินกองทุนไปซื้อหลักทรัพย์ ซึ่งอาจจะซื้อเมื่อใดก็ได้ตามความเหมาะสม และจะซื้ออย่างน้อยเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกองทุนที่มีอยู่และราคาตลาดของหลักทรัพย์ในขณะนั้น สมมุติว่าบริษัทนำเงินกองทุนไปซื้อหลักทรัพย์ได้ในราคา 6,783 บาท ก็จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต Sinking Fund Investment	6,783	
เครดิต เงินสด-ทุนสะสม		6,783

3. การรับผลประโยชน์จากการลงทุน เมื่อบริษัทได้รับผลประโยชน์จากการลงทุนในหลักทรัพย์ เงินสดที่ได้จากผลประโยชน์ดังกล่าวจะนำไปเข้าในเงินกองทุนสะสม และบันทึกผลประโยชน์นั้นเป็นรายได้ของบริษัท เช่น สมมุติว่าบริษัทได้รับผลประโยชน์จากหลักทรัพย์ในข้อ 2 ประจำปีนี้ 554 และบริษัทได้รับเงินผลประโยชน์นี้มาแล้ว จะบันทึกโดย

เดบิต เงินสด-ทุนสะสม	554	
เครดิต Sinking Fund Income		554

4. การขายหลักทรัพย์ ก่อนวันครบกำหนดไถ่ถอนบริษัทจะต้องขายหลักทรัพย์ต่าง ๆ ที่ถืออยู่เพื่อนำเงินสดมาเข้ากองทุนสะสมรอไว้สำหรับไถ่ถอนหนี้ การขายหลักทรัพย์ต่าง ๆ อาจขายได้ราคาสูงหรือต่ำกว่าราคาเดิมที่ซื้อ มา ผลต่างระหว่างราคาขายและราคาทุนก็จะถือเป็นกำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายของบริษัทไป

สมมุติว่าบริษัทขายหลักทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งมีราคาทุน 86,950 บาท ไปได้ในราคา 87,700 บาท จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	เงินสด-ทุนสะสม	87,700
เครดิต	Si nki ng Fund Investments	86,950
	กำไรจากการขายหลักทรัพย์ลงทุน	750

5. การไถ่ถอนหุ้นกู้ เมื่อครบกำหนดไถ่ถอนหุ้นกู้ บริษัทจะนำเงินสดที่มีอยู่ในกองทุนสะสมทั้งหมดไปไถ่ถอนหุ้นกู้ เมื่อไถ่ถอนแล้วเหลือเงินสดอยู่ในกองทุนเท่าไรก็ให้ออนกลับไปเข้าบัญชีเงินสด แต่ถ้าเงินกองทุนมีน้อยกว่า ก็จะต้องนำเงินสดมาจ่ายเพิ่มเพื่อให้พอกับการไถ่ถอน

จากตัวอย่างข้างต้น สมมุติว่าตลอดระยะเวลา 10 ปี หลังจากการขายหลักทรัพย์ไปแล้ว บริษัทมีเงินสดอยู่ในกองทุน 101,077 บาท เมื่อบริษัทไถ่ถอนหุ้นกู้จำนวน 100,000 บาท บริษัทจะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	หุ้นกู้	100,000
	เงินสด	1,077
เครดิต	เงินสด-ทุนสะสม	101,077

และถ้าเงินกองทุนของบริษัทมีอยู่เพียง 99,500 บาท ส่วนที่ขาดอยู่อีก 500 บาท บริษัทก็จะจ่ายจากบัญชีเงินสด ซึ่งจะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	หุ้นกู้	100,000
เครดิต	เงินสด-ทุนสะสม	99,500
	เงินสด	500

การไถ่ถอนหุ้นกู้ (Bond Redemption)

เมื่อหุ้นกู้ครบกำหนดการไถ่ถอนตามสัญญาที่ได้กำหนดเวลาไว้ บริษัทจะต้องจ่ายเงินสดเพื่อไถ่ถอนหุ้นให้กับผู้ถือหุ้นเท่าราคาที่เราไว้ (Face Value) และในกรณีที่บริษัทไม่ได้จัดทำทุนสะสมเพื่อการส่งคืนหุ้นกู้ไว้ บริษัทจะต้องจ่ายเงินสดจากบัญชีของบริษัทคืนให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งจะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต หุ้นกู้

xx

เครดิต เงินสด

xx

ในกรณีที่บริษัทออกหุ้นกู้ชนิดที่บริษัทมีสิทธิไถ่ถอนได้ก่อนกำหนดเวลา (Callable bonds) และถ้าบริษัทต้องการไถ่ถอนหุ้นก่อนครบกำหนดเวลาตามสัญญา บริษัทอาจจะเสนอราคาไถ่ถอนสูงหรือต่ำกว่าราคาของหุ้นในบัญชีขณะนั้น ๆ ได้ ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาหุ้นตามบัญชี¹ จะถือเป็นกำไรหรือขาดทุนจากการไถ่ถอนหุ้น ซึ่งถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายประจำงวดที่มีการไถ่ถอนไป

การไถ่ถอนหุ้นก่อนกำหนดเวลา นอกจากบริษัทจะต้องจ่ายค่าดอกเบี้ยค่าหุ้นให้เรียบร้อยจนถึงวันไถ่ถอนแล้ว บริษัทยังจะต้องปรับปรุงบัญชีส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ให้บัญชีดังกล่าวแสดงยอดคงเหลือที่ถูกต้อง ณ วันไถ่ถอนเสียก่อน แล้วจึงจะบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการไถ่ถอนหุ้น

ตัวอย่าง สมมุติว่า ณ วันที่ 30 มิถุนายน บริษัทมีหุ้นกู้ 100,000 บาท และมีส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้อยู่ 4,000 บาท ถ้าบริษัทไถ่ถอนหุ้นกู้ในราคา 105 บาท จะบันทึกบัญชีโดย

มิ.ย.30	หุ้นกู้	100,000	
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	4,000	
	ขาดทุนจากการไถ่ถอนหุ้นกู้	1,000	
	เงินสด		105,000

1 ราคาตามบัญชีของหุ้นกู้ หมายถึง ราคาที่เราไว้บวกส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ หรือหักส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้

ถ้าในวันที่ 30 มิถุนายน นี้ บริษัทได้ถอนหุ้นคืนบางส่วนเพียง 25,000 บาท โดยจะ
 ได้ถอนในราคา 96 บาท การได้ถอนดังกล่าวจะบันทึกบัญชีโดย

มิ.ย.30	หุ้นกู้	25,000	
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	1,000	
	กำไรจากการได้ถอนหุ้นกู้		2,000
	เงินสด $(25,000 \times \frac{96}{100})$		24,000

โจทย์ตัวอย่างพร้อมเฉลย

ต่อไปนี้เป็นรายการที่เกี่ยวกับหุ้นกู้ของบริษัทแพร์ จำกัด ซึ่งปิดบัญชีประจำปี ทุกวันที่

31 ธันวาคม

2530

ก.พ.15 จัดทะเบียนหุ้นกู้ชนิดได้ถอนคืนก่อนกำหนดได้ จำนวน 300,000 บาท อายุ 20 ปี อัตราดอกเบี้ย 7% หุ้นกู้ลงวันที่ 31 มีนาคม 2530 จ่ายดอกเบี้ยปีละ 2 ครั้ง คือวันที่ 31 มีนาคม, 30 กันยายน ของทุกปี

เม.ย.30 ขายหุ้นกู้ลงวันที่ 31 มีนาคม ได้รับเงินสดค่าขายหุ้นรวม 284,825 บาท จ่ายค่าใช้จ่ายในการขายหุ้นไปอีก 1,000 บาท

ก.ย.30 จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้ประจำงวดครึ่งปี

ธ.ค.31 ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่าย

31 ตัดจำหน่ายส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ประจำปี 2530

31 ปิดบัญชีดอกเบี้ยจ่าย

2531

ม.ค.1 กลับรายการดอกเบี้ยค้างจ่ายที่ปรับปรุงไว้

มี.ค.31 จ่ายดอกเบี้ยงวดครึ่งปีแรก

ก.ย.30 จ่ายดอกเบี้ยงวดครึ่งปีหลัง

ธ.ค.31 ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่าย

31 ตัดจำหน่ายส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ประจำปี 2531

31 ปิดบัญชีดอกเบี้ยจ่าย

2545

ก.ย.30 หลังจากดอกเบี้ยประจำงวดครึ่งปีแรกแล้ว บริษัทได้ถอนหุ้นกู้คืนในราคาร้อยละ 101 ในวันที่บริษัทจึงต้องทำการตัดจำหน่ายส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ประจำปี 2545 เพื่อให้หุ้นกู้มีราคาตามบัญชีที่ถูกต้องก่อนการได้ถอน

ให้ทำ

1) บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป

2) ในปี 2530 และ 2531 ให้ผ่านรายการในสมุดรายวันทั่วไปในบัญชีดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย, หุ้นกู้ และส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้

3) คำนวณหาราคาตามบัญชีของหุ้นกู้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2531

วันที่	รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต	เครดิต
2530 เม.ย.30	เงินสด ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้* ดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย หุ้นกู้ 7% ขายหุ้นกู้ 300,000 บาท ลงวันที่ 31 มีนาคม ซึ่ง คำนวณราคาขายหุ้นได้ดังนี้ :- รับค่าขายหุ้นรวม 284,825 หัก คชจ.ในการขายหุ้น 1,000 เงินสดรับจริง 283,825 หัก ดอกเบี้ยค่าหุ้น ($300,000 \times \frac{7}{100} \times \frac{1}{12}$) 1,750 ราคาขายหุ้น 282,075		283,825 17,925	1,750 300,000
ก.ย.30	ดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย ($300,000 \times \frac{7}{100} \times \frac{6}{12}$) เงินสด จ่ายดอกเบี้ยงวดครึ่งปีแรกตั้งแต่วันที่ 31 มี.ค.- 30 ก.ย.อัตรา 7%	56	10,500	10,500
ธ.ค.31	ดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย ($300,000 \times \frac{7}{100} \times \frac{3}{12}$) ดอกเบี้ยหุ้นกู้ค้างจ่าย ปรับปรุงดอกเบี้ยหุ้นกู้ค้างจ่าย 1 ต.ค.-31 ธ.ค.	56	5,250	5,250

* ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ 10,425 จะต้องตัดจำหน่ายเป็นดอกเบี้ยจ่ายให้หมดไปภายใน 239 เดือน (จากวันขาย 30 เมษายน 2530-วันครบกำหนดไถ่ถอน 31 มีนาคม 2550)

2530 ธ.ค.31	ดอกเบีย้หุ้นกู้จ่าย ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้	56 28.1	600	600
	ตัดจำหน่ายส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้เป็นดอกเบีย้ตาม อัตราเส้นตรงประจำปี 2530 เป็นเวลา 8 เดือน (30 เม.ย.-31 ธ.ค.) $\frac{8}{239} \times 17,925$			
31	กำไรขาดทุน ดอกเบีย้หุ้นกู้จ่าย ปิดบัญชีดอกเบีย้หุ้นกู้จ่ายประจำปี 2530	56	14,600	14,600
ม.ค.1	ดอกเบีย้หุ้นกู้ค้างจ่าย ดอกเบีย้หุ้นกู้จ่าย กลับบัญชีดอกเบีย้หุ้นกู้ค้างจ่ายมารอไว้ทางด้าน เครดิตของบัญชีดอกเบีย้หุ้นกู้จ่าย	56	5,250	5,250
มี.ค.31	ดอกเบีย้หุ้นกู้จ่าย เงินสด $(300,000 \times \frac{7}{100} \times \frac{6}{12})$ จ่ายดอกเบีย้งวดครึ่งปีแรกตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.2530 ถึง 31 มี.ค.2531	56	10,500	10,500
ก.ย.30	ดอกเบีย้หุ้นกู้จ่าย เงินสด จ่ายดอกเบีย้งวดครึ่งปีแล้วตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. ถึง 30 ก.ย.	56	10,500	10,500

<p>2531 ธ.ค.31</p>	<p>ดอกเบียหุ้นกู้จ่าย ดอกเบียหุ้นกู้ค้างจ่าย ปรับปรุงดอกเบียค้างจ่ายสำหรับงวด 1 ต.ค.ถึง 31 ธ.ค. $(300,000 \times \frac{7}{100} \times \frac{3}{12})$</p>	<p>56</p>	<p>5,250</p>	<p>5,250</p>
<p>31</p>	<p>ดอกเบียหุ้นกู้จ่าย ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ ตัดจำหน่ายส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ประจำปี 2530 $= \frac{12}{239} \times 17,925$</p>	<p>28.1</p>	<p>900</p>	<p>900</p>
<p>31</p>	<p>กำไรขาดทุน ดอกเบียหุ้นกู้จ่าย ปิดบัญชีดอกเบียหุ้นกู้จ่ายประจำปี 2531</p>	<p>56</p>	<p>21,900</p>	<p>21,900</p>
<p>2545 ก.ย.30</p>	<p>ดอกเบียหุ้นกู้จ่าย ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ ตัดจำหน่ายส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2545-จนถึงวันไถ่ถอน 30 ก.ย.2545 = $\frac{9}{239} \times 17,925$ หรือเดือนละ 75×9 เดือน</p>	<p>๗๓๗</p>	<p>675</p>	<p>675</p>

2545 ก.ย.30	หุ้นกู้ ขาดทุนจากการไถ่ถอนหุ้นกู้ ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ $(\frac{54}{239} \times 17,925)$ เงินสด $(300,000 \times \frac{101}{100})$	300,000 7,050	
	ไถ่ถอนหุ้นกู้ในอัตรา 101% ของราคาที่เราได้ ณ วันนี้เงินส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้เหลืออยู่ในบัญชี หลังปรับปรุงค่าจนถึงวันนี้แล้วคิดเป็นระยะเวลา เหลืออยู่ = 54 เดือน (30 ก.ย.2545-วัน ไถ่ถอน 31 มี.ค.2550)		4,050 303,000

2) เลขที่ 28

หุ้นกู้ 7%			
2530 ธ.ค.31 ยอดยกไป	✓ <u>300,000</u>	2530 เม.ย.10 เงินสด & ส่วนต่ำ	<u>300,000</u>
2531 ธ.ค.31 ยอดยกไป	✓ <u>300,000</u>	2531 ม.ค. 1 ยอดยกมา	✓ <u>300,000</u>
		2532 ม.ค. 1 ยอดยกมา	300,000

ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ เลขที่ 28.1

2530 เม.ย.30 หุ้นกู้	17,925	2530 ธ.ค.31 ดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย	600
	<u>17,925</u>	31 ยอดยกไป	✓ <u>17,325</u>
			<u>17,925</u>
2531 ม.ค. 1 ยอดยกมา	✓ 17,325	2531 ธ.ค.31 ดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่าย	900
	<u>17,325</u>	ยอดยกไป	<u>16,425</u>
			<u>17,325</u>
2532 ม.ค. 1 ยอดยกมา	✓ 16,425		

ดอกเบียจ่าย

56

2530		2530	
ก.ย.30 เงินสด	10,500	เม.ย.30 เงินสด	1,750
ธ.ค.31 ดอกเบียหุ้นกู้ค้างจ่าย	5,250	ธ.ค.31 กำไรขาดทุน	14,600
31 ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้	600		
	<u>16,350</u>		<u>16,350</u>
2530		2531	
มี.ค.31 เงินสด	10,500	ม.ค. 1 ดอกเบียหุ้นกู้ค้างจ่าย	5,250
ก.ย.30 เงินสด	10,500	ธ.ค.31 กำไรขาดทุน	21,900
ธ.ค.31 ดอกเบียหุ้นกู้ค้างจ่าย	5,250		
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้	900		
	<u>27,150</u>		<u>27,150</u>

3) ราคาตามบัญชีของหุ้นกู้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2531

หุ้นกู้	300,000	บาท
หัก ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้	<u>16,425</u>	บาท
ราคาตามบัญชี	<u>283,575</u>	บาท

แบบฝึกหัดท้ายบท

ข้อ 1 บริษัทกานดา จำกัด ออกหุ้นกู้ 7% อายุ 10 ปี จำนวน 1,000,000 บาท ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2529 ปีละ 2 ครั้ง คือทุกวันที่ 1 มิถุนายน และ 1 ธันวาคม หุ้นกู้เป็นชนิดไถ่ถอนคืนได้ก่อนกำหนด (Callable bonds) บริษัทปิดบัญชีประจำปี วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

ให้บันทึกรายการต่อไปนี้ในสมุดรายวันทั่วไป

2529

มิ.ย. 1 ขายหุ้นได้เท่าราคาตลาดไว้

ธ.ค. 1 จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้

31 ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่ายประจำเดือนธันวาคม (ให้ปิดเศษสตางค์)

31 ปิดบัญชีดอกเบี้ยจ่าย

2530

ม.ค. 1 ให้กลับรายการดอกเบี้ยค้างจ่ายที่ได้ปรับปรุงไว้

มิ.ย. 1 จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้

2535

มิ.ย. 1 จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้

1 ไถ่ถอนหุ้นกู้บางส่วนจำนวน 300,000 บาท ในราคา 102

ข้อ 2 บริษัทอ่อนนุช จำกัด ออกหุ้นกู้ 8% อายุ 10 ปี จำนวน 1,000,000 บาท หุ้นลงวันที่ 1 มกราคม 2529 ขายหุ้นไปในวันนี้ได้รับเงินสด 934,960 บาท

ก. ให้บันทึกรายการต่อไปนี้ในสมุดรายวันทั่วไป

1) ขายหุ้นกู้

2) จ่ายดอกเบี้ยงวดครึ่งปีแรก

3) จ่ายดอกเบี้ยงวดครึ่งปีหลัง

4) ตัดบัญชีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นกู้ตามอัตราเส้นตรง

ข. กำหนดหาจำนวนดอกเบี้ยหุ้นกู้จ่ายประจำปีแรก

ข้อ 3 บริษัทเหนือได้จำกัด ออกหุ้นกู้ลงวันที่ 1 มกราคม 2530 อายุ 20 ปี จำนวน 500,000 บาท และเนื่องจากเป็นหุ้นกู้ชนิดไม่มีหลักประกัน บริษัทให้สัญญาว่าจะต้องจัดให้มีทุนสะสมเพื่อส่งใช้หุ้นกู้โดยการฝากเงินเข้ากองทุนปีละ 16,000 บาท ทุก ๆ วันสิ้นปีเริ่มตั้งแต่สิ้นปีแรก และจะต้องจัดสรรกำไรสะสมไว้เพื่อการไถ่ถอนหุ้นกู้ $\frac{1}{20}$ ของราคาที่จะไถ่ถอนหุ้น

ให้ทำ บันทึกรายการต่อไปนี้ในสมุดรายวันทั่วไป

- 1) นำเงินสดไปเข้าบัญชีเงินทุนสะสม
- 2) นำเงินทุนสะสมไปซื้อพันธบัตรรัฐบาล จำนวน 15,320 บาท
- 3) จัดสรรกำไรสะสมไว้เพื่อการไถ่ถอนหุ้นกู้
- 4) ได้รับดอกเบี้ยจากพันธบัตรรัฐบาล 766 บาท ในปีที่ 2
- 5) นำเงินทุนสะสมไปชำระหนี้หุ้นกู้เมื่อครบกำหนด (สิ้นปีที่ 20) และมีเงินทุนเหลืออยู่อีก 2,040 บาท จึงโอนเข้าบัญชีเงินสด

ข้อ 4 ระหว่างปี 2529-2530 บริษัทรุ่งมิตรก่อสร้าง จำกัด มีรายการเกี่ยวกับการออกหุ้นกู้ 9% อายุ 10 ปี จำนวน 1,000,000 บาท หุ้นกู้ลงวันที่ 1 เมษายน 2529 จ่ายดอกเบี้ย ทุกวันที่ 1 เมษายน และวันที่ 1 ตุลาคม บริษัทปิดบัญชีประจำปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

2529

เม.ย. 1 ขายหุ้นกู้ได้เงินสด 1,066,000 บาท

ต.ค. 1 จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้

ธ.ค.31 ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่ายประจำปี

31 ตัดจำหน่ายส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้ตามอัตราเส้นตรง

31 โอนเงินสดเข้ากองทุนสะสม 57,000 บาท

31 จัดสรรกำไรสะสมเพื่อการไถ่ถอนหุ้นกู้ 75,000 บาท

31 ปิดบัญชีดอกเบี้ยจ่าย

2530

ม.ค. 1 กลับรายการดอกเบี้ยค้างจ่าย

8 นำเงินจากกองทุนสะสมไปซื้อหลักทรัพย์ลงทุนราคา 52,700 บาท

- เม.ย. 1 จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้
- ต.ค. 1 จ่ายดอกเบี้ยหุ้นกู้
- ธ.ค.31 ได้รับผลประโยชน์จากหลักทรัพย์เงินลงทุนที่ซื้อไว้เมื่อ 8 ม.ค. .
จำนวน 3,200 บาท บริษัทนำผลประโยชน์เข้ากองทุนสะสม
ปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่ายประจำปี
- 31 ตัดจำหน่ายส่วนเกินมูลค่าหุ้นตามอัตราเส้นตรง
- 31 โอนเงินสดเข้ากองทุนสะสมอีก 76,000 บาท
- 31 จัดสรรกำไรสะสมเพื่อการไถ่ถอนหุ้นกู้ 100,000 บาท
- 31 ปิดบัญชีดอกเบี้ยจ่าย

ให้ทำ บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป

- ข้อ 5 บริษัทแห่งหนึ่งจดทะเบียนออกหุ้นกู้ 120,000 บาท อายุ 5 ปี อัตราดอกเบี้ย 10% ชำระทุกครึ่งปี วันที่ 1 เมษายน และ 1 ตุลาคม พันธบัตรลงวันที่ 1 ตุลาคม 2530 ออกจำหน่ายเมื่อ 1 ธันวาคม 2530 ในราคาขายทั้งสิ้น 116,200 เสียค่าใช้จ่ายในการออกและขายหุ้นกู้ครั้งนี้ 17,400 บาท บริษัทปิดบัญชีทุกสิ้นปีปฏิทิน และมีเงื่อนไขในการออกหุ้นกู้ไว้ว่าจะกันเงินสดเข้าเป็นทุนสะสมและจัดสรรกำไรไว้ทุกสิ้นปีคิดเฉลี่ยเดือนละ 2,000 บาท เมื่อบริษัทครบกำหนดเงินสดที่กันไว้และกำไรที่จัดสรรไว้จะเท่ากับมูลค่าไถ่ถอนหุ้นกู้พอดี บริษัทสงวนสิทธิ์ที่จะไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนกำหนดได้ในราคา 102 บาท พร้อมดอกเบี้ยค้างชำระถ้ามี

ในปี 2533 ดอกเบี้ยในท้องตลาดลดลงมากเหลือ 8% ต่อปี บริษัทจึงตกลงใช้สิทธิ์ไถ่ถอนคืนก่อนกำหนด โดยไถ่ถอนเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2533 โดยใช้เงินกองทุนที่มีอยู่ หลังการไถ่ถอนหุ้นกู้แล้วกำไรสะสมที่ได้จัดสรรไว้ก็หมดความจำเป็นที่ต้องใช้อีกต่อไป

ให้ทำ บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม – 31 ธันวาคม 2530 และ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2533